

Studieresa USA - Skadeförsäkring i USA

USA är världens största skadeförsäkringsmarknad, men i princip endast reglerad på delstatsnivå. Alla stater utom Illinois har vidare regler om förhandsgodkännande av premier och villkor. Processen för godkännande är tidskrävande. Tillsynen är i allt väsentligt delstatlig och starkt politiserad. År 2011 var den genomsnittliga totalkostnadsprocenten ("combined ratio") för skadeförsäkringsbolagen i USA 108,2 %.

Artikeln bygger på information som erhöles vid en stipendiatresa till USA i juni 2012. Då besökte jag och sju andra stipendiater från Svensk Försäkring ledande försäkringsbolag, mäklare, branschorganisationen AIA (American Insurance Association) samt tillsynsorganet NAIC (National Association of Insurance Commissioners).

Skadeförsäkringsmarknaden

Premievolymen för skadeförsäkringsmarknaden (property/casualty, P/C) i USA uppgår till drygt 500 miljarder USD¹. År 2010 fanns det totalt ca 2 700 skadeförsäkringsbolag i USA. State Farm Grp, som är ett ömsesidigt bolag, hade störst marknadsandel, 10,5 %, följt av Liberty Mutual och Allstate Corp. American International Group, AIG, på fjärde plats, hade en marknadsandel på 5,1 %².

Skadeförsäkringsbolagen har under en lång följd av år haft problem med underwritingförluster. Under de senaste 37 åren har endast fem år visat överskott. Underwritingförlusterna per tredje kvartalet 2011 uppgick till 34,9 miljarder USD – de största sedan 2001.

På ansvarsförsäkringens område har bolagen särskilda problem. Enligt en sammanställning från AIG³ har skadekostnaderna ökat under en följd av år. Kostnaderna för "medical care" har stigit allra mest.

Skadeståndsersättningarna ("tort costs") har också stigit kraftigt och har ökat med ca 500 % sedan 1980 (per capita). Ser man på "Top 10 jury verdicts" för de senaste åren ser man också en kraftig ökning. Utdömda skadestånd i dessa mål uppgick 2011 totalt till 1,839 miljarder USD.

Samtidigt som skadekostnaderna har ökat, har premienivåerna för företagsförsäkring sjunkit. Premierna har nu sjunkit åtta år i rad och befinner sig på "pre-9/11 levels", dvs. de lägsta på tio år.

Combined ratio för skadeförsäkringsbolagen har följaktligen också stigit och uppgick 2011 i genomsnitt till 108,2%.

¹ Direct written premium 2011; NAIC 04/09/12

² Se länk: http://www.iii.org/facts_statistics/industry-overview.html avs. 2010

³ U.S. Commercial Casualty, June 2012, Chartis

Eftersom kapitalavkastningen samtidigt sjunkit har trycket på combined ratio ökat för att nå acceptabla nivåer på avkastningen på eget kapital (Return on equity, ROE). För år 2011 uppgick ROE för skadeförsäkringsbolagen i USA till i genomsnitt 3,9 %.

AIG – Too big to fail?

AIG, som originellt nog har sina rötter i Kina⁴, fick under senare delen av 2007 mycket stora problem i sitt bolag AIG Financial Products Corp (AIGFP) – som dock inte var ett försäkringsbolag. Där hade man bl.a. en "credit default swap portfolio" och ett "securities lending program". AIGs försäkringsverksamhet var emellertid inte som sådan direkt berörd av dessa problem. Försäkringsbolagen inom AIG uppfyllde ställda solvenskrav.

Problemen inom AIGFP ledde emellertid till att AIG den 16 september 2008 tvingades ta upp ett lån av Federal Reserve Bank of New York (FRBNY) på 85 miljarder USD. I takt med att problemen förvärrades ökade det statliga stödet och kom att totalt uppgå till 182,3 miljarder USD⁵. Som en del i uppgörelserna kring stödet ingick att US Treasury blev majoritetsägare.

AIG har nu som sitt högst prioriterade mål att återbetala stödet till USA:s skattebetalare.

Ett led i omstruktureringen av verksamheten har varit att samla all skadeförsäkringsverksamhet i ett affärsområde under namnet Chartis - s.k. rebranding. För verksamheten finns två undergrupper av bolag; Chartis U.S. och Chartis International.

Chartis har ca 45 000 anställda. Produkterna distribueras uteslutande via förmedlare. Man har för närvarande verksamhet i ca 160 länder och har ca 70 miljoner kunder ("clients"). Premieinkomsten netto för verksamheten globalt uppgick 2011 till ca 35 miljarder USD⁶.

Lagstiftning

Försäkringslagstiftningen i USA är delstatlig och varje försäkringsbolag måste i princip ha licens i alla delstater som bolaget är verksamt i (här och i det följande bortses från s.k. surplus lines försäkring⁷).

Enligt t.ex. AIA (American Insurance Association) och NAIC (National Association of Insurance Commissioners) finns det för närvarande inte några tecken på att

⁴ C.V. Starr grundade 1919 American Asiatic Underwriters i Shanghai, Kina

⁵ Se länk:

<http://www.aigcorporate.com/GInAIG/whataigowes/AIG%20Government%20Assistance%203%2022%202012.pdf>

⁶ Se länk:

http://www.chartisinsurance.com/ncglobalweb/internet/US/en/files/Chartis_Capabilities_Brochure_EN_tcm295-197256.pdf

⁷ Försäkringsgivaren är inte licensierad i staten i fråga och deltar inte i dess garantifond; se t.ex.

http://www.slai.org/faq/insured_06.html

delstatslagstiftningen kommer att ersättas med federal lagstiftning inom överskådlig tid. Systemet är starkt politiserat och trögrörligt.

Även om det alltså inte finns någon federal lagstiftning röranden solvenskrav, är solvensreglerna enligt NAIC tämligen likartade i de olika delstaterna. Något trafikljussystem existerar inte.

I USA finns ett försäkringsgarantisystem som skyddar försäkringstagare om försäkringsbolag går i konkurs. Det träder in "post event". Bolagens deltagande i systemet baseras på bolagens premievolymer i den aktuella staten.

Dodd-Frank Act

Den finansiella krisen har bl.a. inneburit att USA genomfört en omfattande reform av lagstiftningen för den finansiella sektorn. I juli 2010 signerade således president Barack Obama ett lagstiftningspaketet benämnt the "Dodd–Frank Wall Street Reform and Consumer Protection Act" (efter kongressledamöterna Chris Dodd och Barney Frank). Lagstiftningspaketet, som är det största på det finansiella området sedan regleringarna efter den stora depressionen 1929, är mycket omfattande (ca 2 000 sidor). Enligt AIA berör det dock inte direkt försäkringsbolagens verksamhet, möjligen med undantag för AIG (enligt Too big to fail delen i paketet).

Ett viktigt inslag i reformen är bildandet av the "Financial Stability Oversight Council (FSOC)". FSOCs huvuduppgift är att identifiera risker för den finansiella stabiliteten i USA.

Reformen innebär vidare att det för första gången någonsin inrättas en federal institution för försäkring, ett "Federal Insurance Office (FIO)". Myndigheten kommer att ansvara för informationsinhämtning avseende försäkringssektorn men också ha vissa övervakande uppgifter när det gäller systemrisk. FIO kommer vidare att företräda USA i internationella sammanhang och verka för en enhetlig reglering av surplus lines försäkring och återförsäkring. Någon normgivningskompetens kommer dock myndigheten inte att ha.

(Läs mer om Dodd-Frank Act i en annan av de reserapporter som publiceras i detta nummer av Nordisk försäkringstidskrift.)

"Obamacare"

I mars 2010 infördes en ny lag – "Patient protection and affordable care act" – ibland kallad "Obamacare". Reformen har beskrivits som en av de största någonsin på sjukvårdsområdet och den anses ha mycket stor politisk betydelse för Barack Obama, särskilt ett valår som detta.

Reformen innehåller ett lagkrav på individuell obligatorisk sjukvårdsförsäkring och en straffavgift om försäkring inte tecknas. Det är kring detta som den politiska och juridiska striden stått de senaste åren – the "individual mandate" – och som bl.a. ett antal delstater drivit ända till USAs Högsta Domstol.

Domstolen sa i sin dom den 28 juni 2012 ja till merparten av reformen som inte ansågs strida mot konstitutionen.

Republikanerna är dock fortsatt emot reformen och presidentkandidaten Mitt Romney går till val på att upphäva den.

Tillsynen

Tillsynen i USA är delstatlig. Alla delstater har ett "Departement of Insurance" eller motsvarande. Cheferna för dessa myndigheter ("Commissioners") utses på olika sätt i de olika delstaterna. Ett antal utses via val, några efter ett ansökningsförfarande medan de flesta tillsätts av delstatens guvernör.

Cheferna för den delstatliga tillsynen har ett gemensamt samarbetsorgan, National Association of Insurance Commissioners (NAIC). Organisationen har gamla anor och bildades redan år 1871. För närvarande har NAIC ca 500 anställda uppdelade på tre kontor: the Executive Office i Washington D.C., The Central Office i Kansas City och the Capital Markets and Investment Analysis Office i New York.

NAIC har inte någon egen föreskriftsmakt utan har som främsta uppgift att koordinera den delstatliga tillsynen men även att utarbeta olika standarder och att på olika sätt assistera tillsynsorganen i de olika delstaterna.

En fråga som NAIC nu är engagerad i är översynen och moderniseringen av solvenslagstiftningen i de olika delstaterna. Inom ramen för detta initiativ – "the Solvency Modernization Initiative" (SMI) – arbetar man bl.a. på ett förslag till en egen "Own Risk and Solvency Assessment", (ORSA), för vissa försäkringsbolag⁸.

Avslutande fundering

I dessa finanskrisernas tidevarv saknas det inte åsikter och idéer om hur den finansiella sektorn ska utvecklas för att uppfylla olika krav. I den allmänna debatten hörs ofta rop på mer lagstiftning och den våg av lagstiftning som är på väg att skölja in över Sverige kommer från väster.

Mot den bakgrunden är det intressant att se på förhållandena i USA – och att de är så olika förhållandena i Sverige.

Försäkringslagstiftningen är delstatlig och framstår som ganska omodern. I alla stater utom en har man pris- och villkorskontroll. Förfarandet är långsamt. Det kan ta upp till 18 månader att få en produkt godkänd.

⁸ NAIC 2011 Annual Report

Tillsynen är kraftigt politiserad. Det är nog inte många, om ens någon, som går till val på höjda försäkringspremier – även om det i sak skulle vara motiverat. I stället leder politiseringen enligt flera iakttagare till populistiska krav på lägre premier och mer omfattande försäkringsvillkor.

Finns det möjligen ett samband mellan rättssystem och combined ratio?

Omfattande, trögrörlig lagstiftning och politiserad tillsyn innebär naturligtvis kostnader. I vilken utsträckning dessa kostnader och kostnaderna i övrigt för det amerikanska rättssystemet (t.ex. höga skadeståndsansättningar – ”tort costs”) ligger bakom en combined ratio för skadeförsäkringsbolagen på i genomsnitt 108,2 för 2011 kan jag inte säkert bedöma.

Det jag emellertid är rätt säker på är att nivån inte är hållbar, särskilt inte i den lågräntemiljö som vi förmodligen har framför oss under avsevärd tid. Kapitalavkastningen kommer i den förutsebara framtiden sannolikt inte att kunna kompensera för förluster i den operativa, vanliga försäkringsverksamheten.

Sten Ljunggren